

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

Заклад вищої освіти	Національний університет "Києво-Могилянська академія"
Освітня програма	27714 Англійська мова та українська мова
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Спеціальність	035 Філологія

Цей експертний висновок складений за результатами розгляду галузевою експертною радою (ГЕР) акредитаційної справи. Розгляд справи ГЕР є частиною акредитаційної процедури Національного агентства і здійснюється на основі поданих закладом відомостей про самооцінювання освітньої програми, а також звіту експертної групи про результати акредитаційної експертизи.

Детальніше про мету і порядок проведення акредитації можна дізнатися на вебсайті Національного агентства – <https://naqa.gov.ua/>

Використані скорочення:

ID - ідентифікатор

ВСП - відокремлений структурний підрозділ

ГЕР - галузева експертна рада

ЄДЕБО - Єдина державна електронна база з питань освіти

ЄКТС - Європейська кредитна трансферно-накопичувальна система

ЗВО - заклад вищої освіти

ОП - освітня програма

ЕКСПЕРТНИЙ ВИСНОВОК

галузевої експертної ради щодо можливості акредитації освітньої програми

06.04.2021 р.

Справа № 0123/АС-21

Галузева експертна рада Національного агентства із забезпечення якості вищої освіти з галузі знань 03 "Гуманітарні науки" у складі:

Ігор Лиман – головуєчий,
Шабанова Юлія Олександрівна,
Снитко Олена Степанівна,
Серебрянська Ірина Миколаївна,
Попович Василь Михайлович,
Півненко Володимир Юрійович,
Олена Колесник,
Мойсієнко Віктор Михайлович,
Луцак Світлана Миколаївна,
Єсипенко Надія Григорівна,
Дейнеко Іван Андрійович,
Гуз Анатолій Михайлович,
Виткалов Сергій Володимирович,
Олена Александрова,

за участі запрошених осіб:

Книш Олена Вікторівна – керівник експертної групи,

розглянула на своєму засіданні матеріали акредитаційної справи щодо акредитації освітньої програми:

Назва ЗВО	Національний університет "Києво-Могилянська академія"
Назва ВСП ЗВО	<i>не застосовується</i>
ID освітньої програми в ЄДЕБО	27714
Назва ОП	Англійська мова та українська мова
Галузь знань	03 Гуманітарні науки
Спеціальність	035 Філологія
Спеціалізація (за наявності)	035.041 германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська
Рівень вищої освіти	Бакалавр
Вид освітньої програми	Освітньо-професійна

За результатами розгляду акредитаційної справи галузева експертна рада

РЕКОМЕНДУЄ

ухвалити рішення про акредитацію.

За – 14, Проти – 0

1. Наявність або відсутність підстав для відмови в акредитації, не пов'язаних із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

На думку ГЕР

підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми, або для призначення повторної акредитаційної експертизи, відсутні

наявні підстави для відмови в акредитації, не пов'язані із відповідністю Критеріям оцінювання якості освітньої програми

наявні підстави для призначення повторної акредитаційної експертизи

2. Обґрунтування ГЕР

У цьому розділі ГЕР надає власну оцінку відповідності освітньої програми, базуючись на змісті звіту експертної групи та інших матеріалах акредитаційної справи.

Заповнення полів «Обґрунтування» є обов'язковим, якщо ГЕР змінює рівень відповідності, визначений експертною групою, або підтверджує рівень відповідності А, Е чи F. У цих випадках необхідно заповнити обґрунтування не менше як за одним підкритерієм у межах відповідного критерію.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

1.1 Освітня програма має чітко сформульовані цілі, які відповідають місії та стратегії закладу вищої освіти

ОПП має чітко визначені цілі та зорієнтована на глибоке структуроване навчання англійської та української мов. Мета ОПП корелює з місією НаУКМА, визначеною як створення, збереження і поширення знань, зокрема, у гуманітарній сфері задля формування високоосвіченої, національно свідомої, чесної, небайдужої, творчої особистості для розвитку відкритого демократичного суспільства.

1.2 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням позицій та потреб заінтересованих сторін

У звіті ЕГ зазначено, що ЕГ в межах візиту до ЗВО отримала достатньо підтверджень реального залучення різних груп зацікавлених сторін до розроблення ОПП: - висловлений під час зустрічей з ЕГ запит роботодавців на фахівців з англійської та української мов, які мали б ґрунтовну теоретичну і практичну підготовку, а також розвинені соціальні та лідерські навички, цілком корелює із цілями ОПП; - представників академічної спільноти запрошували здійснити експертне оцінювання змісту ОПП (ЕГ надано відповідні відгуки); - інтереси студентів та випускників спеціальності "Філологія" вивчали шляхом систематичних опитувань та зустрічей на рівні університету та факультету - підтверджено під час спілкування ЕГ з випускниками ОПП 2019 та 2020 рр. Звертаємо увагу, що під час роботи ЕГ не виявлено задокументованих фактів надходження пропозицій і їхнього врахування під час формулювання ПРН та цілей ОПП (протоколів спільних зустрічей, розширених засідань кафедр на етапі затвердження ОПП 2016 р.)б тому рекомендуємо формалізувати цей етап роботи над ОПП.

1.3 Цілі освітньої програми та програмні результати навчання визначаються з урахуванням тенденцій розвитку спеціальності, ринку праці, галузевого та регіонального контексту, а також досвіду аналогічних вітчизняних та іноземних освітніх програм

У формулюванні мети ОПП та ПРН врахована потреба ринку праці у фахівцях із вільним володінням англійською та українською мовами, здатних швидко адаптуватися до роботи в різних галузях. З огляду на те, що ЗВО розташований у столиці, розробники вбачають головним своїм завданням готувати фахівців для міжнародних та національних компаній. Вивчення українського та закордонного досвіду реалізації аналогічних ОП відбувається шляхом взаємодії в рамках укладених договорів про співпрацю (договори з Гіссенським ун-том імені Юстуса Лібіга (Німеччина), Ягеллонським ун-том (Польща), КНУ імені Тараса Шевченка, КНЛУ, НТУ "КПІ імені Ігоря Сікорського", ДонНУ імені Василя Стуса тощо).

1.4 Освітня програма дає можливість досягти результатів навчання, визначених стандартом вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти (за наявності).

За відсутності затвердженого стандарту вищої освіти за відповідною спеціальністю та рівнем вищої освіти програмні результати навчання мають відповідати вимогам Національної рамки кваліфікацій для відповідного кваліфікаційного рівня

ОПП загалом дозволяє досягти результатів навчання, визначених Стандартом вищої освіти за спеціальністю 035 "Філологія" галузі знань 03 "Гуманітарні науки" для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого МОН України (наказ №869 від 20.06.2019 р.) Попри те, що затверджений Стандарт вищої освіти був уведений в дію з 2019/2020 н.р., освітня програма була оновлена та приведена до стандарту лише 30.12.2020 р., тобто фактично буде введена в дію з 2021/2022 н.р. У варіанті ОПП за 2020 рік наявні певні технічні огріхи: вказівка на 7 рівень НРК (редакція НРК, затверджена 25.06.2020 р., визначає бакалаврський як 6 рівень - <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1341-2011-%D0%BF/para%2012#n12>); вказівка на Стандарт вищої освіти для другого (магістерського) рівня вищої освіти в переліку нормативних документів, на основі яких було розроблено ОПП.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

2.1 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає вимогам законодавства щодо навчального навантаження для відповідного рівня вищої освіти та відповідного стандарту вищої освіти (за наявності)

На основі аналізу ОПП "Англійська мова та українська мова" (в редакціях 2016 та 2020 рр.), навчальних планів до ОПП (варіантів 2016, 2017-2019, 2020 та 2021 рр.) з'ясовано - її обсяг становить 240 кредитів ЄКТС, що відповідає вимогам до організації першого (бакалаврського) рівня вищої освіти відповідно до ЗУ "Про вищу освіту" №848-VIII від 26.11.2015 року (р. II, ст. 5) та обсягу кредитів, зазначеному в Стандарті вищої освіти за спеціальністю 035 «Філологія» для першого (бакалаврського рівня) вищої освіти (наказ МОН України № 871 від 20.06.2019 р.). Обсяг нормативних освітніх компонентів, спрямованих на формування компетентностей, визначених Стандартом, є достатнім і становить 150 кредитів - 62% обсягу ОПП. На вибірковій дисципліні відведено 75 кредитів ЄКТС, що становить 31% від загальної кількості кредитів ОПП. З них 50 кредитів ЄКТС (21%) належать до циклу вибіркових дисциплін професійної та практичної підготовки, які поглиблюють ПРН за декількома можливими освітніми траєкторіями; 25 кредитів ЄКТС (10%) - дисципліни вільного вибору з-поміж усіх, запропонованих ЗВО.

2.2 Зміст освітньої програми має чітку структуру; освітні компоненти, включені до освітньої програми, становлять логічну взаємопов'язану систему та в сукупності дають можливість досягти заявлених цілей та програмних результатів навчання

Зміст ОПП має чітку структуру, освітні компоненти становлять логічну взаємопов'язану систему, яка сукупно формує компетентності, потрібні для розв'язання складних спеціалізованих завдань в галузі філології, зокрема лінгвістики (аналіз на основі ОПП-2020, доповненої матрицями відповідності та структурно-логічною схемою). Цикл нормативних дисциплін, спрямованих на теоретичне та практичне оволодіння англійською мовою, загалом складає 79 кр. ЄКТС (49% обов'язкових ОК), а засвоєння теоретичних засад функціонування української мови забезпечено курсами загальним обсягом 35 кр. ЄКТС (21% обов'язкових ОК). Проте виявлено низку суперечностей: 1) рішення виділити на державну атестацію у формі комплексного кваліфікаційного екзамену 15 кр. ЄКТС не корелює з внутрішніми нормативними вимогами (наказ №93 від 02.03.2020 р. - https://www.ukma.edu.ua/index.php/about-us/sogodennya/dokumentynaukma/doc_download/1477-metodychni-vymohy-do-struktury-ta-zmistu-navchalnykh-planiv-v-naukma), в яких "обсяг часу, відведеного на проведення комплексного кваліфікаційного екзамену становить 3 кр. ЄКТС на один екзамен" (пп. 1.1.); 2) ПРН 5 "Співпрацювати з колегами, представниками інших культур і релігій, прибічниками різних політичних поглядів" досягається, окрім ОК "Країнознавство", низкою ОК, що за змістовим наповненням не цілком сприяють досягненню цієї ПРН (ОК 1.1.7 Фізичне виховання, ОК1.1.18 Стилїстика англійської мови); 3) ПРН 6 "Використання інформаційних та комунікаційних технологій для розв'язку складних спеціалізованих завдань і проблем" частково досягається /не досягається через ОК 1.1.5 "Сучасна українська мова (фонетика, орфографія) та 1.1.12 "Курсова робота".

2.3 Зміст освітньої програми відповідає предметній області визначеної для неї спеціальності (спеціальностям, якщо освітня програма є міждисциплінарною)

Зміст ОПП зорієнтований на предметну область спеціальності 035 Філологія. Зокрема, простежуємо кореляцію освітніх компонентів з визначеними у Стандарті об'єктами вивчення та професійної діяльності бакалавра філології - англійською та українською мовами в їхньому теоретичному та практичному виявах, міжособистісній та міжкультурній комунікації в усній і письмовій формі.

2.4 Структура освітньої програми передбачає можливість для формування індивідуальної освітньої траєкторії, зокрема через індивідуальний вибір здобувачами вищої освіти навчальних дисциплін в обсязі, передбаченому законодавством

Формування індивідуальної освітньої траєкторії регламентоване “Положенням про організацію освітнього процесу в НаУКМА” (п. 4.8), процедура запису на вибіркові дисципліни визначена в “Порядку проведення запису студентів на вибіркові дисципліни за допомогою системи автоматизованого запису” (затв. наказом №109 від 07.03.2018 р.). У Звіті ЕГ зафіксовано, що студентам ОПП забезпечено можливість будувати індивідуальну траєкторію навчання з урахуванням власних професійних інтересів. Процедури реалізації студентом права на вибір дисциплін зрозумілі студентам, чітко регламентовані та належним чином адміністровані.

2.5 Освітня програма та навчальний план передбачають практичну підготовку здобувачів вищої освіти, яка дає можливість здобути компетентності, потрібні для подальшої професійної діяльності

Навчальний план до ОПП (в редакціях 2016 р. та 2020 р.) передбачає 6 кредитів ЄКТС для практичної підготовки здобувачів вищої освіти. Студенти проходять джерелознавчу та мовну практики. Джерелознавча практика обсягом 3 кредити ЄКТС передбачена на першому році навчання як науково-дослідницька навчальна практика без відриву від теоретичного навчання (II додатковий семестр). Метою цієї практики є набуття практичних навичок роботи з науковою та навчально-методичною літературою, опанування методики планування та основ реалізації науково-дослідницької роботи. Мовна практика обсягом 3 кредити ЄКТС передбачена на третьому році навчання як навчальна практика без відриву від теоретичного навчання (переважно на базі кафедр університету). Її метою є ознайомлення студента з умовами безпосередньої праці за фахом, що поглиблює теоретичні знання та закріплює навички письмового перекладу з англійської мови на українську та з української мови на англійську. У звіті ЕГ зазначено, що студенти та випускники неодноразово підкреслювали бажання розширити обсяг практичної підготовки з більшим акцентом на майбутню професійну діяльність. Роботодавці, які співпрацюють з ОПП, висловили готовність співпрацювати в цьому напрямку.

2.6 Освітня програма передбачає набуття здобувачами вищої освіти соціальних навичок (softskills), що відповідають заявленим цілям

Аналіз змісту ОПП та освітніх компонентів засвідчує увагу розробників до набуття здобувачами вищої освіти soft skills, які відповідають заявленим цілям ОПП.

2.7 Зміст освітньої програми враховує вимоги відповідного професійного стандарту (за наявності)

Професійний стандарт відсутній.

2.8 Обсяг освітньої програми та окремих освітніх компонентів (у кредитах Європейської кредитної трансферно-накопичувальної системи) відповідає фактичному навантаженню здобувачів, досягненню цілей та програмних результатів навчання

Аналіз ОПП, навчального плану, робочих навчальних планів засвідчує, що обсяг фактичного навантаження здобувачів є оптимальним для досягнення ПРН і відповідає нормам, викладеним у “Положенні про організацію освітнього процесу НаУКМА” (затвердженому наказом №216 від 13.05.2019 р.). Під час спілкування з ЕГ здобувачі вищої освіти підтвердили загалом задоволеність обсягом освітніх компонентів, реалістичне з погляду студента співвідношення обсягу аудиторної та самостійної роботи, а також адекватне реагування університету на висловлені ними прохання та пропозиції.

2.9 Структура освітньої програми та навчальний план підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою у разі її здійснення узгоджені із завданнями та особливостями цієї форми здобуття освіти

Здійснення підготовки здобувачів вищої освіти за дуальною формою ОПП не передбачає.

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

3.1 Правила прийому на навчання за освітньою програмою є чіткими та зрозумілими, не містять дискримінаційних положень та оприлюднені на офіційному вебсайті закладу вищої освіти

не застосовується

3.2 Правила прийому на навчання за освітньою програмою враховують особливості самої освітньої програми

не застосовується

3.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, що відповідають Конвенції про визнання кваліфікацій з вищої освіти в Європейському регіоні (Лісабон, 1997 р.), є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила визнання результатів навчання, отриманих в інших закладах освіти, зокрема під час академічної мобільності, є чіткими і зрозумілими, регулюються “Положенням про порядок переведення, відрахування та поновлення студентів у НаУКМА” (наказ № 228 від 20.04.2012 р.), “Порядком визнання в НаУКМА здобутих в іноземних вищих навчальних закладах ступенів вищої освіти” (наказ № 190 від 24.04.2017 р.) Практика перезарахування навчальних дисциплін, здобутих за результатами академічної мобільності, є дієвою за ОПП, що підтверджено у звіті ЕГ та Відомостях про самооцінювання.

3.4 Визначено чіткі та зрозумілі правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

Правила визнання результатів навчання, отриманих у неформальній освіті регулюється “Положенням про порядок та процедуру визнання в НаУКМА результатів навчання, здобутих через неформальну або інформальну освіту” (наказ № 530 від 30.12.2020 р.), які є чіткими, зрозумілими і доступними для всіх учасників ОПП. У звіті ЕГ вказано, що на резервній зустрічі було надано приклад визнання результатів навчання, здобутих через неформальну освіту.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

4.1 Форми та методи навчання і викладання сприяють досягненню заявлених у освітній програмі цілей та програмних результатів навчання, відповідають вимогам студентоцентрованого підходу та принципам академічної свободи

не застосовується

4.2 Усім учасникам освітнього процесу своєчасно надається доступна і зрозуміла інформація щодо цілей, змісту та програмних результатів навчання, порядку та критеріїв оцінювання в межах окремих освітніх компонентів (у формі силабуса або в інший подібний спосіб)

не застосовується

4.3 Заклад вищої освіти забезпечує поєднання навчання і досліджень під час реалізації освітньої програми відповідно до рівня вищої освіти, спеціальності та цілей освітньої програми

не застосовується

4.4 Педагогічні, науково-педагогічні, наукові працівники (далі - викладачі) оновлюють зміст освіти на основі наукових досягнень і сучасних практик у відповідній галузі

не застосовується

4.5 Навчання, викладання та наукові дослідження пов'язані з інтернаціоналізацією діяльності закладу вищої освіти

Ефективною та вартою наслідування є стратегія інтернаціоналізації в діяльності НаУКМА, що знайшло своє відображення у функціонуванні ОПП. Вживаються заходи, що сприяють долученню студентів та викладачів ОПП до міжнародного академічного середовища, ознайомленню із сучасними досягненнями світової філологічної науки: на базі НаУКМА функціонує Центр англомовного письма, створений 2013 р. у співпраці з Посольством Сполучених Штатів Америки; при науковій бібліотеці НаУКМА функціонує Американська бібліотека та Ресурсний центр вивчення англійської мови. До 2019 р. ці центри активно підтримувало Посольством США, до роботи в них долучались американські фахівці.

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

5.1 Форми контрольних заходів та критерії оцінювання здобувачів вищої освіти є чіткими, зрозумілими, дають можливість встановити досягнення здобувачем вищої освіти результатів навчання для окремого освітнього компонента та/або освітньої програми в цілому, а також оприлюднюються заздалегідь

не застосовується

5.2 Форми атестації здобувачів вищої освіти відповідають вимогам стандарту вищої освіти (за наявності)

не застосовується

5.3 Визначено чіткі та зрозумілі правила проведення контрольних заходів, що є доступними для всіх учасників освітнього процесу, які забезпечують об'єктивність екзаменаторів, зокрема охоплюють процедури запобігання та врегулювання конфлікту інтересів, визначають порядок оскарження результатів контрольних заходів і їх повторного проходження, та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

не застосовується

5.4 У закладі вищої освіти визначено чіткі та зрозумілі політику, стандарти і процедури дотримання академічної доброчесності, яких послідовно дотримуються всі учасники освітнього процесу під час реалізації освітньої програми. Заклад вищої освіти популяризує академічну доброчесність (насамперед через імплементацію цієї політики у внутрішню культуру якості) та використовує відповідні технологічні рішення як інструменти протидії порушенням академічної доброчесності

Вартою на увагу є 1) практика складання письмової присяги студентами НаУКМА після ознайомлення з "Положенням про Академічну доброчесність здобувачів освіти у НаУКМА", якою студенти засвідчують ознайомлення з поняттями і вимогами академічної доброчесності, механізмами виявлення порушень академічної доброчесності та порядком притягнення до академічної відповідальності. Письмова присяга зберігається в особовій справі студента; 2) у структурі ОПП є джерелознавча практика, яка є одним із обов'язкових ОК ОПП (3 кредита ЄКТС) і безпосередньо ознайомлює студентів із принципами доброчесного використання наукових публікацій.

Критерій 6. Людські ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень А

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень А

Обґрунтування ГЕР

6.1 Академічна та/або професійна кваліфікація викладачів, задіяних до реалізації освітньої програми, забезпечує досягнення визначених відповідною програмою цілей та програмних результатів навчання

не застосовується

6.2 Процедури конкурсного добору викладачів є прозорими і дають можливість забезпечити потрібний рівень їхнього професіоналізму для успішної реалізації освітньої програми

не застосовується

6.3 Заклад вищої освіти залучає роботодавців до організації та реалізації освітнього процесу

не застосовується

6.4 Заклад вищої освіти залучає до аудиторних занять професіоналів-практиків, експертів галузі, представників роботодавців

Взірцевою є практика залучення професіоналів-практиків, експертів галузі до освітнього процесу за ОПП. Найбільш активне залучення носіїв англійської мови відбувалося у 2013-2019 рр., коли за сприяння посольства США в НаУКМА було започатковано роботу Ресурсного центру з вивчення англійської мови при науковій бібліотеці університету та

Центру англомовного письма при кафедрі англійської мови, а до роботи в цих центрах запрошували фахівців з America House.

6.5 Заклад вищої освіти сприяє професійному розвитку викладачів через власні програми або у співпраці з іншими організаціями

В НаУКМА створена та ефективно функціонує система професійного розвитку науково-педагогічних працівників, координована Центром професійного розвитку викладачів. Відповідно до Концепції професійного розвитку науково-педагогічних та педагогічних працівників НаУКМА (затверджена наказом №298 від 06.07.2018 р.), а також Освітньої програми професійного розвитку (підвищення кваліфікації) викладачів НаУКМА (остання редакція затверджена наказом №192 від 26.06.2020 р.), типові плани професійного розвитку розроблені для трьох рівнів : - основного (базового) - спрямованого на формування основних навичок, зокрема, розроблення та вдосконалення програми навчальної дисципліни; - інноваційного - системи короткотермінових тренінгів з новітніх технологій навчання і викладання; - курсу інституційного розвитку. Програма професійного розвитку також передбачає проведення настановчого навчання для викладачів, які розпочинають роботу в НаУКМА (обсягом 30 годин, 1 кредит ЄКТС). Інноваційний курс пройшли 6 викладачів, залучених до реалізації ОПП.

6.6 Заклад вищої освіти стимулює розвиток викладацької майстерності

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

7.1 Фінансові та матеріально-технічні ресурси (бібліотека, інша інфраструктура, обладнання тощо), а також навчально-методичне забезпечення освітньої програми гарантують досягнення визначених освітньою програмою цілей та програмних результатів навчання

У звіті ЕГ зазначено, що під час онлайн огляду експертній групі було представлено зручні та якісно обладнані аудиторії. Наявні лінгафонні кабінети з комп'ютерами та стереогарнітурою. Навчальні приміщення, які використовують для реалізації ОПП, добре забезпечені відео та аудіо девайсами, переносними та стаціонарними мультимедійними проекторами, мультимедійними дошками, що дає змогу якісно та всебічно викладати матеріал.

7.2 Заклад вищої освіти забезпечує безоплатний доступ викладачів і здобувачів вищої освіти до відповідної інфраструктури та інформаційних ресурсів, потрібних для навчання, викладацької та/або наукової діяльності в межах освітньої програми

ЕГ з'ясувала, що всі учасники освітнього процесу, незважаючи на те, що на даний момент навчання проходить дистанційно, достатньо забезпечені ресурсами та матеріалами, мають доступ до корпоративних платформ та інструкції як правильно їх використовувати.

7.3 Освітнє середовище є безпечним для життя і здоров'я здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою, та дає можливість задовольнити їхні потреби та інтереси

Під час онлайн огляду приміщення експертна група не виявила небезпеки для учасників освітнього процесу. НаУКМА належним чином забезпечена пожежним інвентарем, що є також важливим для перебування студентів, викладачів та представників університету. Освітнє середовище є безпечним для учасників освітнього процесу.

7.4 Заклад вищої освіти забезпечує освітню, організаційну, інформаційну, консультативну та соціальну підтримку здобувачів вищої освіти, що навчаються за освітньою програмою

НаУКМА всебічно забезпечує різноманітну підтримку здобувачів вищої освіти. Студентів інформують про все можливу підтримку при вступі в університеті, а також регулярно розсилають на корпоративні пошти корисну інформацію. Освітню та організаційну підтримку забезпечують корпоративні платформи DistEdu (Moodle) та пакет Office 365. Також в університеті діє студентське самоврядування, яке активно співпрацює з адміністрацією та забезпечує міцну організаційну підтримку.

7.5 Заклад вищої освіти створює достатні умови щодо реалізації права на освіту для осіб з особливими освітніми потребами, які навчаються за освітньою програмою

Корпус № 7 забезпечений обладнанням, яке добре функціонує та допомагає студенту з обмеженими можливостями перебувати у НаУКМА, що ЕГ побачила під час демонстрації корпусу. Будівлі обладнані пандусами та ліфтами. Про це свідчать акт. За потреби студента супроводжує представник закладу, що підтвердив представник експлуатаційно-технічного відділу.

7.6 Найвні чіткі і зрозумілі політика та процедури вирішення конфліктних ситуацій (зокрема пов'язаних із сексуальними домаганнями, дискримінацією та/або корупцією тощо), які є доступними для всіх учасників освітнього процесу та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

ЗВО має низку положень, що регулюють процедуру вирішення конфліктних ситуацій: “Політика попередження і боротьби з сексуальними домаганнями у НаУКМА”, “Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в НаУКМА”. Під час інтерв'ювання студенти та випускники даної ОПП не пригадували випадків конфліктних ситуацій, що свідчить про чудову комунікацію між сторонами освітнього процесу.

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

8.1 Заклад вищої освіти послідовно дотримується визначених ним процедур розроблення, затвердження, моніторингу та періодичного перегляду освітньої програми

Нормативне врегулювання процедур оновлення освітніх програм у НаУКМА відбулося у грудні 2020 р. Структурне оновлення ОПП 2020 р. відбулося з урахуванням визначених процедур у “Методичних рекомендаціях з розроблення освітніх / освітньо-наукових програм I-III рівнів вищої освіти” (наказ № 457 від 01.12.2020 р.), а також “Положенні про гарант освіти / освітньо-наукової програми в НаУКМА”.

8.2 Здобувачі вищої освіти безпосередньо та через органи студентського самоврядування залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери. Позиція здобувачів вищої освіти береться до уваги під час перегляду освітньої програми

Центром забезпечення якості освіти НаУКМА кожного семестру проводяться опитування учасників освітнього процесу, результати яких впливають на планування заходів щодо вдосконалення навчання і викладання на ОПП (напр., удосконалення технічного забезпечення дистанційного навчання, зміст програм професійного розвитку для викладачів тощо). Проте у звіті ЕГ зауважено, що під час зустрічі з ЕГ представниця Центру забезпечення якості вищої освіти не була готова надати або продемонструвати динаміку результатів проведених опитувань. Студенти звертаються з власними пропозиціями безпосередньо до завідувачів кафедр.

8.3 Роботодавці безпосередньо та/або через свої об'єднання залучені до процесу періодичного перегляду освітньої програми та інших процедур забезпечення її якості як партнери

Пропозиції від роботодавців надходять у вигляді відгуків на ОПП. Окремі рекомендації були висловлені на спільному засіданні обох кафедр і враховані у новій редакції ОПП, затвердженої на Вченій раді НаУКМА 30 грудня 2020 р.

8.4 Найвна практика збирання, аналізу та врахування інформації щодо кар'єрного шляху випускників освітньої програми

При службі Президента НаУКМА діє окремий напрям комунікації з випускниками, який тісно співпрацює із Асоціацією випускників НаУКМА. Центр кар'єри та працевлаштування студентів НаУКМА збирає інформацію щодо кар'єрного шляху випускників та студентів університету і аналізує її у контексті актуальних тенденцій на ринку праці. Перший випуск студентів цієї ОПП відбувся 2019 р., тому ґрунтового аналізу динаміки працевлаштування та кар'єрного шляху випускників ОПП наразі не відбувалося.

8.5 Система забезпечення якості закладу вищої освіти забезпечує вчасне реагування на виявлені недоліки в освітній програмі та/або освітній діяльності з реалізації освітньої програми

Відповідно до “Методичних рекомендацій з розроблення освітніх / освітньо-наукових програм I-III рівнів вищої освіти” (наказ № 457 від 01.12.2020 р.) та “Положення про гарант освіти / освітньо-наукової програми в НаУКМА” (наказ №531 від 30.12.2020 р.) відповідальність за вчасне реагування на виявлені в ОПП недоліки покладено передусім на гарант та проектну групу освітньої програми. Під час робочих зустрічей ЕГ переконалася, що розробники ОПП змогли забезпечити ефективну систему зворотного зв'язку зі студентами і, відповідно, реагування на виявлені недоліки та потреби. Проте приведення ОПП у відповідність до Стандарту вищої освіти за спеціальністю 035 “Філологія” галузі знань 03 “Гуманітарні науки” для першого (бакалаврського) рівня вищої освіти, затвердженого МОН України (наказ №869 від 20.06.2019 р.) та введеного в дію з 2019/2020 н.р. відбулося лише в грудні 2020 р., тобто констатуємо дещо запізніле реагування на затвердження Стандарту.

8.6 Результати зовнішнього забезпечення якості вищої освіти (зокрема зауваження та пропозиції, сформульовані під час попередніх акредитацій) беруться до уваги під час перегляду освітньої програми

ОПП проходить процедуру акредитації вперше.

8.7 В академічній спільноті закладу вищої освіти сформована культура якості, що сприяє постійному розвитку освітньої програми та освітньої діяльності за цією програмою

На основі аналізу освітньої діяльності НаУКМА та реалізації ОПП “Англійська мова та українська мова” можемо стверджувати про сформовану в університеті культуру якості. Наявні процедури і політики забезпечення якості належним чином сприймаються та поділяються всіма учасниками освітнього процесу.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рівень відповідності (експертна група)

Рівень В

Рівень відповідності (ГЕР)

Рівень В

Обґрунтування ГЕР

9.1 Визначені чіткі та зрозумілі правила і процедури, що регулюють права та обов’язки всіх учасників освітнього процесу, є доступними для них та яких послідовно дотримуються під час реалізації освітньої програми

На офіційному веб-сайті НаУКМА у вкладці «Нормативні документи НаУКМА та доступ до публічної інформації» розміщені чіткі положення, які регулюють права та обов’язки учасників освітнього процесу. Зокрема: “Статут НаУКМА”, “Правил внутрішнього розпорядку НаУКМА”, “Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в НаУКМА”. ЕГ з’ясувала, що всі учасники ознайомлені з даними документами, мають до них доступ та дотримуються їх, що було з’ясовано в процесі інтерв’ювання різних груп.

9.2 Заклад вищої освіти не пізніше ніж за місяць до затвердження освітньої програми або змін до неї оприлюднює на своєму офіційному вебсайті відповідний проєкт із метою отримання зауважень та пропозицій заінтересованих сторін

Заклад вищої освіти періодично проводить зустрічі та наради із випускниками освітньої програми, роботодавцями та співробітниками НаУКМА з метою врахувати їх пропозиції для покращення ОП, що з’ясовано ЕГ під час розмови з представниками НаУКМА. На сайті розміщений проєкт змін ОПП на 2020/2021 н.р.

9.3 Заклад вищої освіти своєчасно оприлюднює на своєму офіційному вебсайті точну та достовірну інформацію про освітню програму (включаючи її цілі, очікувані результати навчання та компоненти) в обсязі, достатньому для інформування відповідних заінтересованих сторін та суспільства

На сайті (<https://www.ukma.edu.ua/ects/index.php/fgn/169-bpfilologiya>) розміщена інформація щодо ОПП. Учасники освітнього процесу безперешкодно можуть ознайомитися з достовірною інформацією.

Критерій 10. Навчання через дослідження

Рівень відповідності (експертна група)

не застосовується

Рівень відповідності (ГЕР)

не застосовується

Обґрунтування ГЕР

10.1 Зміст освітньо-наукової програми відповідає науковим інтересам аспірантів (ад’юнктів) і забезпечує їх повноцінну підготовку до дослідницької та викладацької діяльності в закладах вищої освіти за спеціальністю та/або галуззю

не застосовується

10.2 Наукова діяльність аспірантів (ад’юнктів) відповідає напряму досліджень наукових керівників

не застосовується

10.3 Заклад вищої освіти організаційно та матеріально забезпечує в межах освітньо-наукової програми можливість для проведення й апробації результатів наукових досліджень відповідно до тематики аспірантів (ад’юнктів) (проведення регулярних конференцій, семінарів, колоквіумів, доступ до використання лабораторій, обладнання тощо)

не застосовується

10.4 Заклад вищої освіти забезпечує можливості для залучення аспірантів (ад'юнктів) до міжнародної академічної спільноти за спеціальністю, зокрема через виступи на конференціях, публікації, участь у спільних дослідницьких проєктах тощо

не застосовується

10.5 Найважливіша практика участі наукових керівників аспірантів у дослідницьких проєктах, результати яких регулярно публікуються та/або практично впроваджуються

не застосовується

10.6 Заклад вищої освіти забезпечує дотримання академічної доброчесності у професійній діяльності наукових керівників та аспірантів (ад'юнктів), зокрема вживає заходів для унеможливлення наукового керівництва особами, які вчинили порушення академічної доброчесності

не застосовується

3. Рекомендації з подальшого удосконалення освітньої програми

У цьому розділі на основі звіту експертної групи та висновків ГЕР резюмуються рекомендації стосовно подальшого удосконалення освітньої програми, включаючи пропозиції щодо усунення виявлених під час акредитації недоліків. Заповнення цих полів є обов'язковим у всіх випадках, коли ГЕР погодилася або визначила рівень відповідності критерію В, Е чи F.

Критерій 1. Проектування та цілі освітньої програми

Рекомендуємо розробити механізм документальної фіксації залучення зацікавлених сторін до обговорення проекту ОПП та формалізувати і висвітлювати реакцію розробників ОПП на пропозиції та зауваження щодо цілей і змісту освітньої програми.

Критерій 2. Структура та зміст освітньої програми

1. Рекомендуємо вдосконалити структуру і зміст ОПП з метою рівномірного та повного досягнення всіх заявлених в освітній програмі ПРН (особливо ПРН 5, 6, 21). 2. Рекомендуємо розглянути можливість розширити бази проходження практик здобувачів вищої освіти, взявши до уваги готовність роботодавців долучитися до практичної підготовки студентів. 3. Рекомендуємо привести у відповідність кількість кредитів ЄКСТ, виділених на державну атестацію у формі комплексного кваліфікаційного екзамену до внутрішніх нормативних вимог (наказ №93 від 02.03.2020 р., п.1.1 щодо "обсягу часу, відведеного на проведення комплексного кваліфікаційного екзамену").

Критерій 3. Доступ до освітньої програми та визнання результатів навчання

Рекомендуємо продовжувати позитивну практику визнання результатів навчання, здобутих у межах неформальної освіти, створювати сприятливі умови для отримання знань у неформальній освіті, особливо в умовах дистанційного чи змішаного навчання студентів.

Критерій 4. Навчання і викладання за освітньою програмою

не застосовується

Критерій 5. Контрольні заходи, оцінювання здобувачів вищої освіти та академічна доброчесність

не застосовується

Критерій 6. Людські ресурси

не застосовується

Критерій 7. Освітнє середовище та матеріальні ресурси

Рекомендуємо продовжити роботу з удосконалення університетської платформи дистанційного навчання, розглянути необхідність розробки та запровадження в освітній процес на ОПП повноцінних онлайн курсів (особливо в умовах дистанційного чи змішаного навчання).

Критерій 8. Внутрішнє забезпечення якості освітньої програми

1.Рекомендуємо вдосконалити механізм реагування на виявлені за результатами моніторингу та організованих опитувань недоліки освітньої діяльності й реалізації освітніх програм, а також на потреби учасників освітнього процесу. 2. Рекомендуємо здійснювати системний аналіз кар'єрного шляху випускників освітньої програми, який дозволить окреслити перспективні напрямки розвитку й вдосконалення ОПП.

Критерій 9. Прозорість та публічність

Рекомендуємо для налагодження більш ефективної взаємодії з зовнішніми стейкхолдерами ОПП рекомендуємо розглянути можливість онлайн анкетування для роботодавців.

Критерій 10. Навчання через дослідження

не застосовується

4. Додатки

Відсутні

***

Шляхом підписання цього експертного висновку я підтверджую, що внесені до нього відомості про присутніх на засіданні ГЕР і результати голосування членів ГЕР є достовірними, а експертний висновок було схвалено на засіданні ГЕР так, як його викладено вище.

Документ підписаний кваліфікованим електронним підписом.

Головуючий на засіданні ГЕР

ЛИМАН ІГОР ІГОРЕВИЧ